

Bűnbánati istentisztelet 2023. december 19-én

Az Isten szerinti és a világ szerinti szomorúság

Énekek: 38,1 38,2-22 458

„Mert ha megszorítottalak is titeket azzal a levéllel, nem bánom. Bántam ugyan, látva, hogy az a levél, ha egy kis időre is, megszorított titeket, de most már örülök. Nem annak, hogy megszorodtatok, hanem hogy megtérésre szorodtatok meg, mert Isten szerint szorodtatok meg, és miattunk semmiben nem vallotok kárt. Mert az Isten szerinti szomorúság megbánhatatlan megtérést szerez az üdvösségre, a világ szerinti szomorúság pedig halált szerez.” 2Kor 7,8-10

Kedves Testvéreim!

Amikor most úrvacsorához készülve vagyunk együtt, Isten igéje eligazításként szolgál nekünk, hogy hogyan is készüljünk lélekben erre az alkalomra? Mi az, amit majd egyéni csendességünkben, magános készülésünkben is vizsgálódás tárgyává tehetünk az életünkben, ha azt Isten igéje világosságába helyezzük? Mi az, amire Ő rámutat; mi az, amiben felismerteti velünk vezetését, akaratát életünk megváltozására nézve? Így szól mai igénk a szomorúságról.

Nyilvánvaló, hogy a szomorúság minden ember számára ismerős érzés vagy állapot. Azonban egyáltalán nem mindegy, hogy a szomorúságot – a magunkét vagy a másikat – milyen megvilágításban látjuk? Nem mindegy, hogy ki vagy mi miatt van és mit vált ki belőlünk? Keressük-e belőle a kiutat és hol, meg hogyan? Milyen a hatása, a következménye az életünkre? Sokkal többről van itt szó, mint hogy az úrvacsorához illik lehajtott fejjel és szomorú ábrázattal járulni. Mert az lehet pusztán csak egy külső megnyilvánulás, póz vagy látszat is – igazi szívbeli szomorúság és bűnbánat nélkül.

Alapigénk azt mondja, hogy *„az Isten szerinti szomorúság megbánhatatlan megtérést szerez az üdvösségre, a világ szerinti szomorúság pedig halált szerez”.*

Annak fényben ír az apostol mind erről, hogy a korinthusi gyülekezetben támadt elhajlás az evangéliumtól szomorúságot váltott ki benne. A gyülekezet nem szorodott meg a közöttük előfordult bűnök miatt, hanem megtúrta az evangéliummal összeegyeztethetetlen magatartásokat. Pálnak szólania kellett, könnyek között írt levele pedig szomorúságot váltott ki azokban, akik ennek az állapotnak az okozói voltak, és ezzel veszélyeztették a gyülekezetet. Azonban, amikor megértették a kemény hangvételű levélből az apostol féltő szeretetét, akkor

megbánásra jutottak, Isten szerint szomorodtak meg és a kapcsolat rendezhetővé vált. Ezt Pál örömmel nyugtázza, és végül ő vigasztalja a vétkeket, hogy felettébb ne szomorkodjanak, hiszen a megbánásuk megtérést és megújulást eredményezett.

Ennek kapcsán írja tehát, hogy *„Mert az Isten szerinti szomorúság megbánhatatlan megtérést szerez az üdvösségre, a világ szerinti szomorúság pedig halált szerez.”* Vagyis eleve kétféle szomorúságról beszél: az *Isten szerinti* és a *világ szerinti* szomorúságról. És a kettő között lényeges különbség van – okában, folyamatában, de főleg, ami a következményét illeti. Mert mindkettőnek más a kiváltója, másképp éljük meg, és mind a kettő *szerez* valamit az ember számára, de nem ugyanazt. Az egyiknek a szerzeménye *élet*, a másiké *halál*.

Kedves Testvéreim! Egyáltalán nem mindegy tehát, hogy melyik megszorodás jut szóhoz az életünkben. Nem mindegy, hogy formál és épít, vagy leépít-e minket; hogy újulunk vagy pusztulunk-e általa. Ezért ma este ezt a két lehetőséget vizsgáljuk meg az ige fényben, kiteve a világosságra az életünket. Tegyük ezt azzal a vággyal, hogy akarjuk felismerni és tudjuk kikerülni a világ szerinti szomorúság csapdáit. Ugyanakkor ne idegenkedjünk az Isten szerinti szomorúság lelki folyamatától, mert az áldások forrásává lehet a számunkra.

A szomorúsággal – legalábbis a világ szerintivel kapcsolatban az emberek gyakran gondolják, hogy orvosolható nevetéssel ... mint amikor a mesében a pásztorfiú az aranyszőrű bárányhoz ragadt furcsa csapattal megnevelteti a mindig szomorú királykisasszonyt... Azonban a szomorúság több mint hangulat, ezért a szív szomorúságára a nevetés bizony nem gyógyszer, attól még a szívbeli probléma, állapot megmarad.

Vagy gondoljunk csak a történetre a külsőleg ápolt, kiegyensúlyozottnak látszó férfiről, aki felkeresi a neves ideg orvos rendelőjét. Pár mondat után az orvos észreveszi, hogy ez a nyugalom mélyen gyökerező levertséget és szomorúságot takar. A specialista gondosan elvégzi a vizsgálatot, és a beszélgetés végén egyszerű szavakkal így szól a beteghez: *„Menjen el ma este a cirkuszba, mert ha nem tudná, ma lesz az első előadás a városban. A műsorban fellép egy híres bohóc, akiről azt állítják, hogy a fél világot megneveltette már. Mindenki róla beszél, mert egy különleges egyéniségről van szó. Meglátja, jót fog nevetni.”* A rendelőben lévő férfi felzokog, és így szól: *„Én vagyok az a bohóc...”*

A napokban olvastam, hogy a szakemberek is óvnak attól, hogy pl. a gyászolót valaki megneveltetéssel próbálja megvigasztalni... Nem megy, nem lehet, mert az a szomorúság sokkal mélyebbről fakad. Benne van a veszteség, a halál, talán akár bánkódás vagy lelkiismeretfurdalás az esetleges mulasztások miatt... és sok minden más. Ugyanis ez nem a világ szerinti szomorúság kategóriája...

Abban a szomorúság **oka** sokszor nagyon banális. **Okozója** lehet például féltékenység, irigység, sértettség, nagyravágyás vagy megszégyenülés **is**. Amikor az ember **énje, önzése kap találatot**, és nem bírja azt elviselni. Márpedig, ahol nagy az „**én**”, ott Jézus nem tud lakozást venni, növekedni. A **világ szerinti** szomorúság az ember szempontja szerint hat. A **célja nem az Istenhez való megtérés**. Benne „e világ ura” azt akarja elérni, hogy a bűnös bűnös maradjon, hogy az ember, még a hívő is, örökre elveszen. Vagyis valóban halált szerez.

Az a lényegi különbség a kettő között, ahogyan valaki jól megfogalmazta, hogy „*az ember szomorúsága kapcsolatba kerül-e a bűnbocsátó Istennel*”? Ha ugyanis nincs benne bűnbánat, akkor a szomorúságba (ilyen a világ szerinti) vegyülhet sok önsajnálat, megbántottságérzés, vélt sérelem – és mindez megkeményíthet, elszigetelhet, rágja és elveszi a békességet, ha még van netán... Mi oldja fel vagy szünteti meg ezt a szomorúságot? Magától semmi... „*A világ szerinti szomorúság halált szerez*” – hallottuk. Csapda ez, az ördög csapdája, aki el akar szakítani Istentől. Aki mindig az „**én**”-t erősíti Vele szemben, hogy az „**én**” vegye át az Ő helyét.

Kedves Testvéreim! Egészen más az Isten szerinti szomorúság, amikor ez a bűnös ember számára az Úrtól jövő szomorúság lesz. Amikor lázadás nélkül elfogadom, hogy **ő megsebez... de be is kötöz...** Ahogyan Jób is tette. Ez a szomorúság Feléje fordít és benne kínál menedéket. Ezt élte át Anna, Sámuel édesanyja is.

A prédikátor (7,3) mondja: „**Többet ér a bánat, mint a nevetés, ha a szomorú arc mellett jobbá lesz a szív.**” Vagyis az Isten szerinti, Istentől való szomorúság **áldást rejt**. Tehát az a kérdés: jobbá lesz-e a szív? Akkor a végén még hálás is lesz a szomorúságért.

Ezzel szemben a mást vádoló vagy okoló szomorúság mindjobban elmélyül... ez a **sátán eszköze**, hogy pusztítson vele. Az pedig **az Isten szerinti**, amikor eljutok oda, hogy „*mea culpa*”, **én vétkem** – amikor már nem vagyok sebezhető, csak gyógyítható. Ő azonban gyógyít: megbocsát és feloldoz.

Ilyen volt **Péter bűnbánata**, miután megtagadta Mesterét. Nem mentegetőzött, nem okolt másokat, körülményeket, egyszerűen sírásra fakadt önmaga felett. Fájt neki, amit elkövetett. Isten szerinti szomorúsággal **tartott bűnbánatot**. És ez feloldozást szerzett neki.

Júdásban megvolt a bűntudat. Őszintén megbánta tettét, de nem Isten szerinti szomorúsággal. Még ha volt is benne bűnbánat, gyötörte az önvád, szomorú lett, de Jézus szabadító kegyelme nélkül megmaradt a maga bűnében. „*Azt látta és elhitte, hogy nincs tovább. Nem Jézus keresztfájához, a keresztfához ment, hanem ment egy másik fához,*

ahol felakasztotta magát. Ilyen a világ szerinti szomorúság, amely halált szerez, kárhozatot ad, mert az ördög mindig ölni akar. Szemben Istennel, aki maga az Élet.”

Kedves Testvéreim! vizsgáljuk meg azért, miféle eredetű a szomorúságunk, milyen oka, gyökere van? Mi váltja ki belőlünk és hol szoktuk keresni rá a megoldást? Netán teret adunk-e, ajtót nyitunk-e az ördögnek, hogy gyötörjön és elhitesse velünk, hogy jogosan szomorkodunk, akár haragszunk is? Felismerjük-e a csapdákat, amelyek akadályozni akarnak abban, hogy Isten szerinti megszomorodásra, bűnbánatra jussunk és ezt Neki megvalljuk?

A világ szerinti szomorúság halált szerez. De – ahogyan igénkben is hallottuk, **lehet megtérésre, üdvösségre megszomorodni.** Felismeri, hogy csak Jézus az, aki segíthet, de Ő tud; hogy Rá, az Ő irgalmára van szükségem, és az Ő kegyelme mindenre elég. Ha ezen az úton járunk, igaz lesz a közös bűnvallásunk, és személyesen magunkra vonatkoztathatjuk a feloldozás szavait is: *„Hirdetem nektek a ti bűneiteknek bocsánatát és az örök életet...”* Hiszen hatalmas ajándék, hogy ez elhangozhat, Jézus áldozataért.

(Ének)

Ha az Úr szomorít, oka van rá. Tudom, én javamért szomorít.
Keze és szíve szívesen adná erejét, derűjét, örömét.
Csak azért szomorít, javamért szomorít
Keze és szíve szívesen adná erejét, derűjét, örömét.

Magam én ha porig megalázom. Az az Úr, aki ver, szomorít
Csuda fényre deríti a gyászom, örömmárral elönt, beborít.
Aki ver, szomorít, javamért szomorít.
Csuda fényre deríti a gyászom, örömmárral elönt, beborít.